

PERHEKOTI OTTO – ONNI / TOIMINTASUUNNITELMA

1. Taustaa

Kesällä 2007 toimintansa aloittanut perhekotimme on saanut kuvainnollisen nimensä ”karvaisten kakaroidemme” eli koiriemme Oton ja Onnin mukaan. Kotiimme voimme ottaa 4-6 lasta ja/tai nuorta, jotka tarvitsevat kodin turvaa, lämpöä, hoivaa, rajoja ja pysyvyyttä elämäänsä. Noista asioista me perhekodin aikuiset olemme sitoutuneet huolehtimaan.

Kotimme on puitteiltaan ihan tavallinen yksityiskoti, jossa lapset asuvat perheen vanhempien ja Oton ja Onnin kanssa. Elämme ihan tavallista perhe-elämää. Siihen kuuluu luonnollisena osana koulu, harrastukset ja kesäisin vaikkapa mökkeily.

Koiramme Otto ja Onni elävät enää muistoissamme ja lukuisissa heistä ottamissamme kuvissa. Nykyinen hauveli on jo viisi vuotias. Kutsumanimeltään Popi.

2. Henkilökunta

Tärkeitä perheemme jäseniä ovat myös jo aikuiset lapsemme Taina ja Jesse. Taina asuu Helsingissä ja ilahduttaa meitä aina silloin tällöin vierailuillaan. Jesse asuu perheineen Joensuussa saakka, mutta myös heidän vierailujaan kovasti odotamme.

Perhekodin aikuisia tuuraa silloin tällöin perheystävämme Tuula.

Tyttäremme Taina on päässyt läheltä seuraamaan perhekotimme toimintaa ja tuntee hyvin meillä asuvat nuoret. Hän on tarvittaessa myös käytettävissä perhekodin työtehtävissä oman työnsä ohella.

Heljällä on takanaan pitkä ura erityisopettajana, erityiskoulun rehtorina ja koordinaattorina. Hän on suorittanut syksyllä 2006 myös johtamisen ammattitutkinnon. Heljä on tehnyt työssään läheistä yhteistyötä perhekotien ja sijaisvanhempien kanssa ja myös nämä kokemukset ovat innostaneet häntä koulutyötä kokonaisvaltaisempaan kasvatustyöhön. Heljä jäi työstään eläkkeelle keväällä 2011 täyttäessään 55-vuotta.

Heljän harrastuksiin kuuluu lukeminen, kirjoittaminen, elokuvat, vyöuinti, mökkeily, laulaminen ja matkailu.

Tällä hetkellä Heljä toimii kokoaikaisesti perhekodin vanhempana ja vastuuhenkilönä. Heljä on työn ohessa kouluttautunut Lastensuojelun edunvalvojaksi ja Neuropsykiatriseksi valmentajaksi. Heljä on aina väsymättömästi ajanut erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten asiaa niin yksilö- kuin yleisellä tasolla.

Pasi on aloittanut työuransa leipurina ja on sittemmin kouluttautunut myös kodinhoitajaksi. Ennen perhekodin perustamista Pasi työskenteli 9 vuotta kehitysvammaisten aikuisten kodeissa asuntolaohjaajana. Pasi on kaikin tavoin ”kotihminen”. Hän tarttuu kotona kaikkeen työhön ja on organisoi ja ohjaa mielellään kodin arkea. Hän myös mielellään kuljettaa lapsia harrastuksiin, vaikka vähän kauemmaksikin kotikulmilla, jos harrastus sitä vaatii. Pasi harrastaa ruuanlaittoa ja on innokas kokeilemaan ja kehittämään uusia reseptejä. Pasi pelaa mielellään tennistä ja sulkapalloa. Uusin harrastus on vesijuoksu. ”Penkkiurheilijana” Pasi kiinnostaa mm. erilaiset talviurheilulajit ja erityisesti moottoriurheilu. Elokuvat ja erityisesti dokumentit kiinnostavat myös Pasiä. Kuntoilusta käy myös perhekodin monimuotoisen puutarhan hoitaminen.

Perhekodin kaikilla aikuisilla on yhtenäinen näkemys lasten kasvatuksesta; lapsi ja nuori tarvitsee rajoja ja rakkautta kasvunsa ja kehityksensä peruspilareiksi. Olemme yhdessä tiimi, jossa yhdistyy monipuolinen kasvatuksen ja ohjauksen koulutus ja kokemus.

3. Kotipaikkamme ja sen tarjoamat mahdollisuudet

Kotimme sijaitsee Heinolassa, osoitteessa Hämeentie 10. Vaikka se sijaitsee vain kilometrin päässä torilta, asuinalueemme on rauhallista omakotialuetta. Koulut sijaitsevat lähellä, Niemelän yhtenäiskoulu vain 200 metrin päässä kotoamme. Myös lukiopetusta ja ammatillista jatkokoulutusta on tarjolla kävelymatkan päässä. Heinolasta on hyvät yhteydet kaikkialle ja Lahti sijaitsee vajaan puolen tunnin ajomatkan päässä. Kotikaupungista ja jopa lähikoululta löytyy lapsille erilaisia harrastusmahdollisuuksia.

Kodin pihapiirissä on mahdollisuus puuhata monenlaisia asioita ja kodistamme löytyy myös tilava uima-allas, jossa lapset voivat aikuisten valvonnassa harrastaa uimista ja vesileikkejä vaikka päivittäin.

Koska asumme lähellä kouluja ja sitä kautta myös lasten koulukavereita, on lasten mahdollista saada luontevasti omia ystäviä lähiympäristöstä. Kotimme ovet ovat avoinna myös lasten ystäville luonnollisesti aikuisten kanssa sopien.

Kotoamme ei ole myöskään pitkä matka uimarannalle, lenkkipolulle, pulkkamäkeen tai hiihtoladulle. Urheilukeskus jäähalleineen ja pelikenttineen on kävelyetäisyydellä. Omalla takapihalla on erillinen pieni talo, jossa voi rauhassa harrastaa kaikenlaista.

Meillä on ollut mahdollisuus loma-aikoina vuokrata Luhangasta kesähuvilaa, jossa on tilaa isommallekin porukalle. Siellä olemme päässeet nauttimaan savusaunan pehmeistä löylyistä, kylpytynnyrin iloista, uimisesta, kalastuksesta ja laajalla nurmikentällä on ollut mahdollisuus harrastaa monenlaisia pallo- ja seurapelejä.

Mahdollisesti tarvittavia erityispalveluita löytyy Heinolan lisäksi Lahdesta, jossa sijaitsee Päijät-Hämeen keskussairaala ja Päijät-Hämeen perheneuvola.

Oma kaupunkimme on koko ajan suhtautunut hyvin myötämielisesti perhekotiimme. Kaikki peruspalvelut löytyvät lähietäisyydeltä ja ne ovat toimineet perhekodin kannalta katsottuna kiitettävästi.

4. Lapseemme

Hoidamme kodissamme kuntien huostaanottamia, pitkäaikaista sijoitusta tarvitsevia lapsia ja nuoria. Paikkalukumme haluamme säilyttää sellaisena, että voimme mahdollisimman yksilöllisesti tukea, kasvattaa ja ohjata lapsiamme. Haluamme myös olla luomassa lapsillemme turvallista kasvuympäristöä, jossa heistä välitetään sekä perheenjäsenenä, mutta myös yksilöinä, joille aikuisilla on aikaa. Perheenjäsenenä kasvetaan myös ottamaan huomioon toisten ihmisten tunteet ja tarpeet.

Tällä hetkellä perhekodissamme asuu kolme nuorta.

Olemme varanneet kodissamme paikan lapselle, joiden sijoitukseen liittyy erityisesti koulunkäyntiin liittyviä ongelmia. Taustalla voivat olla esimerkiksi eri syistä johtuvat opiskelumotivaatio-ongelmat, jotka ovat johtaneet luvattomiin poissaoloihin, huonoihin oppimistuloksiin ja alkavaan syrjäytymiskehitykseen. Tavoitteenamme on pyrkiä tukemaan yhteistyössä koulun ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa näitä lapsia siten, että heistä kasvaa säännöllisesti koulua käyviä ja vastuuntuntoisesti opintoihinsa suhtautuvia koululaisia.

5. Lastemme biologiset vanhemmat ja sukulaiset

Koemme lapsen kasvun kannalta erittäin tärkeäksi yhteydenpidon lasten vanhempiin ja muihin sukulaisiin. Tärkeää olisi, että vanhemmat voisivat osallistua sijoitusprosessiin alusta asti yhdessä lapsen kanssa silloin kuin se suinkin vain on mahdollista. Haluamme keskustella, aina kun se on mahdollista, vanhempien kanssa heidän lastensa kasvatuksesta ja hoidosta. Informoimme vanhempia myös lapsen elämään liittyvistä asioista. Vanhemmat ja sukulaiset voivat vierailla luonamme ja osallistua lasten juhliin ja tapahtumiin. Kuljetamme lapsia tapaamaan vanhempiaan ja/ tai muita sukulaisiaan ja ystäviään. Pyrimme suunnittelemaan yhteydenpidon hyvin yksilöllisesti siten, että se olisi kaikille osapuolille hyväksi, mutta ennen kaikkea ajatellen lapsen etua.

6. Sijoittajakuntien kanssa tehtävä yhteistyö

Sijoitusprosessi perhekotiimme alkaa sijoittajakunnan sosiaalityöntekijän paikkatiedustelulla, kun lapsen kohdalla on ilmennyt lastensuojelullinen tarve ja on päädytty sijaishuoltoon. Tiedustelua seuraa mahdolliset tutustumiskäynnit. Mikäli sijoittavan kunnan ja kotimme tavoitteet ja tarpeet kohtaavat, järjestetään lapselle mahdollisesti vanhempien kanssa tutustumiskäynti. Tarvittaessa vierailuja järjestetään

useampiakin lapsesta ja hänen lähtökohdistaan ja tilanteestaan riippuen.

Tulemme tekemään sijoittajakuntien sosiaalityöntekijöiden kanssa säännöllistä ja aktiivista yhteistyötä. Raportoimme lasten tilanteesta säännöllisesti. Yhteistyöhön liittyvät luonnollisesti jokaisen lapsen kohdalla pidettävät asiakassuunnitelmanneuvottelut, joihin osallistuvat lapsen lisäksi mahdollisuuksien mukaan hänen vanhempansa, sijoittajakunnan edustajat, perhekodin edustajat ja tarvittaessa myös muita yhteistyökumppaneita. Asiakassuunnitelmanneuvottelussa tarkastelemme yhdessä tavoitteita, keinoja ja arvioimme suunnitelman toteutumista. Meistä on tärkeää, että kaikki osapuolet voivat kokea tulleen kuulluiksi ja huomioonotetuiksi yhteistyössämme, joka perustuu rehellisyyteen, avoimuuteen ja kunnioittavaan vuorovaikutukseen.

Kirkkaimpana tähtenä tulee luonnollisesti olla lapsen etu.

7. Yhteistyökumppanit

Perhekotimme yhteistyökumppaneita tulevat olemaan luonnollisesti kaikki ne tahot, jotka auttavat kotiamme vaativassa kasvatustyössämme; kasvatuksen, opetuksen, terveydenhuollon ja sosiaalialan ammattilaiset ja ne instituutiot, joilta tätä apua on saatavissa. Kotimme on tiiviissä yhteistyössä esim. kouluviranomaisiin jo ennen sijoittamisen ratkaisemista, jos sijoitettava lapsi tarvitsee erityistä tukea koulunkäynnissään. Pystymme kotona myös tukemaan lapsiamme opiskelussa normaalia läksyjen tekemisen valvomista ja kokeisiin valmistautumista enemmän, jos siihen ilmenee tarvetta; luonnollisesti hyvässä yhteistyössä koulun kanssa.

Haluamme olla edistämässä avointa ja rakentavaa yhteistyötä kaikkien niiden tahojen kanssa, jotka toimivat kanssamme arjessa sijoitettujen lastemme parhaaksi.

8. Työmme on tavoitteellista

Perhekotimme perustavoitteita ovat:

- taata lapselle/nuorelle turvallinen kasvuympäristö, joka perustuu psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin
- ohjata lasta/nuorta toisten ihmisten kunnioittamiseen, hyviin tapoihin ja yhteisesti sovittujen sääntöjen noudattamiseen kaikkialla
- ohjata lasta/nuorta oman ja toisten työn kunnioittamiseen, oma-aloitteisuuteen ja työn tekemiseen
- kasvattaa lasta/nuorta mahdollisimman itsenäisesti toimeentulevaksi ja terveen itsetunnon omaavaksi yhteiskunnan jäseneksi

Kodissamme laaditaan asiakassuunnitelman pohjalta jokaiselle lapselle oma henkilökohtainen tavoitteellinen suunnitelma, johon kirjataan ne keskeiset asiat, joihin kunkin lapsen kohdalla tulisi erityisesti kiinnittää huomiota ja mietitään ne keinot, joilla myönteistä kasvua voidaan edistää.

Niille lapsille, jotka sijoitetaan kotiimme ensisijaisesti koulunkäyntiin liittyvien ongelmien vuoksi, laaditaan yhdessä koulun kanssa henkilökohtainen oppimissuunnitelma (HOPPI) ja erityisopetusjärjestelyjä tarvittaessa laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä

koskeva suunnitelma (HOJKS). Kotimme vastaa omalta osaltaan näiden suunnitelmien laatimiseen osallistumisesta, noudattamisesta ja toteuttamisesta. Jos sijoitusta harkittaessa jo tiedetään, että lapsi/nuori tarvitsee tehostettua tai erityistä tukea, varmistetaan, että sitä on saatavilla ennen kuin sijoituspäätös tehdään. Vaikka koti pystyy auttamaan lasta tässä asiassa, on tärkeää, että lapsi käy normaalisti koulua. Koulun kautta syntyy ystävyys-suhteita ja normaaleja sosiaalisia suhteita, joiden avulla lapsi ja nuori kiinnittyy asuinympäristöönsä.

Yleiset periaatteet koulunkäynnin tukemisessa:

- koti huolehtii, että lapsi/nuori käy koulua säännöllisesti
- koti on omalta osaltaan kannustamassa lapsen/nuoren opiskelua siten, että koulumotivaatio säilyy tai löytyy uudelleen (= oppiminen on hauskaa) koti huolehtii, että koulutehtävät on tehtyinä, auttaa niissä tarvittaessa ja auttaa myös kokeisiin valmistautumisessa
- koti tekee tiivistä yhteistyötä koulun henkilöstön ja oppilashuoltohenkilöstön kanssa
- koulutyön sujumisen ja ennen kaikkea lapsen/nuoren oppimisen edistämiseksi
- koti järjestää tarvittaessa tukea koulunkäynnin ja oppimisen edistämiseksi
- koti huolehtii, että koulumatkat sujuvat turvallisesti
- lapsi/nuori etenee opinnoissaan siten, että pääsee jatko-opintoihin ja sitä kautta työelämään, jolloin itsenäistymiselle on entistä paremmat lähtökohdat

9. Työtapoja ja menetelmiä

Kotimme on yhteisö, jossa on olemassa yhteisesti sovitut säännöt, jotka luomme aikuisten ohjaamana yhdessä lasten kanssa. Sääntöjen lisäksi sovimme yhdessä viikko-ohjelmasta, jota luonnollisesti määräävät koulunkäynti, harrastustoiminta, erilaiset tapahtumat yms. Perhekotimme sääntöihin ja ohjelmiin vaikuttavat luonnollisesti myös lasten ikätaso, yksilölliset tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja lasten kunkin hetkiset voimavarat. Sääntöjen kautta lapsi/nuori myös oppii luonnostaan löytämään rajoja, työskentelemään ja elämään toisten kanssa vuorovaikutuksessa. Sitä kautta myös sosiaaliset taidot kehittyvät.

Normaaliin kotielämään kuuluvat luonnollisena osana ruokailuajat, nukkumaanmenoajat, henkilökohtaisen hygienian hoito, läksyjen teko, harrastuksissa käynti, siivous, vaatehuolto ja ruokahuolto yms. Lapsia/nuoria ohjataan näissä asioissa ikätason mukaisesti vastuunkantoon.

Sitä kautta opitaan oma-aloitteisuutta, itsenäistymistä, oikeuksista ja velvollisuuksista. Perhekodin toimintaa ohjaavat aikuiset, jotka myös suunnittelevat ja arvioivat työtään yhdessä perheen ja yksittäisen lapsen tasolla. Aikuiset päivittävät tietojaan osallistumalla erilaisiin alan koulutuksiin ja tutustumalla alaan liittyvään kirjallisuuteen. Aikuisille järjestetään myös säännöllistä työnohjausta. Kodissamme pidetään ”perhepalavereita” erityisesti silloin, kun on tarve sopia yhteisesti koko perhettä koskevista asioista.

10. Perhekodin arkielämä

Perhekodin arki luodaan sellaiseksi, että lapsi voi kokea olonsa turvalliseksi. Arkea ohjaavat yhteiset säännöt ja säännöllinen vuorokausi- ja viikkorytmi, johon luonnollisesti ovat vaikuttamassa kunkin lapsen ikä, koulu- ja harrastustoiminta. Kotona opettelemme päivittäisiä arkielämän taitoja; yhdessä elämistä ja asumista. Arjessa käymme läpi kotimme ja yhteiselämämme sääntöjä ja rajoja ja lapsen oikeuksia ja velvollisuuksia. Kannustamme lapsia omatoimisuuteen ja vastuunottoon heidän ikätasonsa huomioiden. Käymme kodin sääntöjä yhdessä läpi ja keskustelemme ja kuulemme lasten mielipiteitä niistä, mutta sääntöjen laatimisesta, noudattamisen valvonnasta ja mahdollisista poikkeamisista vastaavat aikuiset.

Nuorten kasvaessa kotimme tilaratkaisut antavat myös mahdollisuuden itsenäisen elämän harjoitteluun ohjatusti tutussa ja turvallisessa kotiympäristössä. Keskeisiä lähtökohtia kodin säännöille:

- Selkeät kotiintuloajat
- TV:n katselu ja tietokoneen käyttö rajattua ja valvottua
- aikuiset tietävät, missä lapsi on ja kenen seurassa = valvottu vapaa-aika
- sovittu viikko-/kuukausirahakäytäntö
- kodin päivittäisiin askareisiin osallistuminen
- oman huoneen järjestyksestä huolehtiminen
- sovitut ruokailu- ja nukkumaanmenoajat

Aikuiset sopivat yhteistyöstä biologisten vanhempien kanssa; selkeät tapaamis- ja soittoaajat luovat myös turvallisuutta lapsen/nuoren elämään.

Koti ohjaa ja tukee lasta koulunkäynnin lisäksi harrastustoiminnassa; lasta kuljetetaan tarvittaessa harrastuksiin, kun vain sopiva harrastus löytyy.

Lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua ikätasolleen sopiviin erilaisiin kulttuuritapahtumiin. Yhdessä käydään luonnollisesti ostoksilla. Kesällä aikaa vietetään mm. mökkeillen ja perhe voi myös tehdä yhdessä lomamatkoja Suomessa ja ulkomaille.

Koti haluaa kannustaa lapsia/nuoria luomaan ystävyysuhteita; kodin ovet ovat auki myös ystäville sovittujen periaatteiden ja sääntöjen puitteissa. Lapsilla/nuorilla on myös sovittusti lupa vieraila ystäviensä kodeissa, jos se on mahdollista. Olemme tarvittaessa yhteydessä ystävien vanhempiin ja kerromme heille kasvatuseriaatteistamme ja säännöistämme.

Eryteisesti haluamme panostaa siihen, että asuinympäristössämme olemme yksi koti muiden kotien joukossa. Haluamme olla edistämässä kotiympäristömme viihtyvyyttä ja turvallisuutta.